

LA CRÒNICA DE JOAN DE SAGARRA

Qui parla de crisi teatral?

"El teatre viu a Barcelona un bon moment. Curiosament els diaris no semblen fer-se'n ressò. La notícia teatral d'aquests darrers dies ha estat la proposta de l'alcalde Maragall de cedir la gestió del Mercat de les Flors al Lliure. Això sí que interessa i qui més qui menys hi diu la seva."

Intensa activitat teatral a Barcelona. Arriba el Piccolo de Milà amb una estrena mundial al Poliorama, segona sala del Centre Dramàtic de la Generalitat catalana arran de la fugida d'en Flotats: *L'isola degli schiavi*, de Marivaux, traduïda, adaptada i dirigida per Giorgio Strehler, el *maestro*. Cinc representacions a teatre ple (hi havia bufetades per tenir una entrada). Se'n va el Piccolo cap a París i, el mateix dia i a la mateixa hora (dimencres 26 d'octubre), dues estrenes més: *El cas Woyzeck* al Poliorama, pel Moma Teatre de Carles Alfaro, i *E. R.* de Josep Maria Benet i Jornet al Lliure. I a la tornada de València (Premis Octubre) ens espera una altra important visita: la famosa companyia britànica Cheek by Jowl amb un Shakespeare, *As You Like It*, al Mercat de les Flors. Un Shakespeare que, pocs dies després, el 17 de novembre, es repetirà al Poliorama amb l'estrena del *Mercader de Venècia*, en la traducció del meu pare i dirigit per Sergi Belbel; el primer Shakespeare de Belbel. Qui parla de crisi teatral?

E. R. és la tercera obra de Benet que li estrena el Lliure, amb la qual cosa es converteix en l'autor català més representat al teatre de Gràcia, empatat amb Shakespeare en nombre d'obres estrenades en aquest teatre. El títol de l'obra és un petit homenatge de Benet al seu amic valencià Rodolf Sirera. *E. R.* són les inicials del nom i el cognom d'Empar Ribera, una famosa actriu que Benet s'ha tret de la màniga, germana del també famosíssim actor Enric Ribera, el personatge creat per Sirera en la seva obra *Plany en la mort d'Enric Ribera* (1972).

Al voltant d'aquesta actriu, una dona gran, ja retirada dels escenaris i que en els dos darrers anys de la seva vida es consagra a la docència a l'Institut del Teatre barceloní, Benet ha construït una intriga força enginyosa que té de principals protagonistes tres actrius que van ser deixebles de la Ribera i que ara, en la seva maduresa, evoquen la figura d'aquella dona, punxades per la curiositat d'una noia, d'una futura actriu, alumna com van ser elles de l'Institut del Teatre, i que aspira a interpretar el personatge de la jove Ribera en una obra sobre la vida de la famosa actriu.

L'obra d'en Benet és, segons confessió pròpia, una obra crepuscular, motivada per la desaparició recent d'una sèrie de personatges vinculats a la vida, als records personals de l'autor i al seu treball en el món del teatre: Maria Aurèlia Capmany, Montserrat Roig,

Fabià Puigserver, Mercè Vilaret, Joan Miralles, Joaquim Cardona... La mort és present en aquesta obra, unes morts que esborren la fràgil memòria teatral i deixen l'autor orfe d'un munt de referències —la memòria dels altres— sobre la seva feina, sobra la seva obra.

Com a contrapartida d'aquesta visió crepuscular, Benet fa un retrat un pèl caricaturesc, però molt brillant i divertit, de dues actrius completament oposades en la vida i en el teatre: Glòria Marc, la gran tràgica de fama internacional, una dona que a més dirigeix teatre i òpera, la dona apol·línia, i la dionisíaca Assumpta Roca, l'actriu popular que havia començat ensenyant el cul en un vodevil i que, durant la seva carrera, ha fet una mica de tot, drama i comèdia, fins a convertir-se en el pallasso de la tele. Un parell d'actrius que, com poden veure, tenen un remot, remotíssim parentiu amb dues famoses actrius catalanes de carn i de sang.

En definitiva, un nou acte d'amor al teatre, a l'oficina del teatre, per part de Benet i Jornet, el qual, amb aquesta nova obra, ja supera la trentena d'obres escrites al llarg dels seus trenta primers anys d'autor teatral. Efectivament, fa trenta anys que Benet va escriure i estrenar la seva primera obra: *Una vella, coneguda olor* (Roma, 30 de setembre de 1964).

Con poden comprovar, el teatre viu a Barcelona un bon moment. Curiosament els diaris no semblen fer-se'n ressò. La notícia teatral d'aquests darrers dies ha estat la proposta de l'alcalde Maragall de cedir la gestió del Mercat de les Flors al Lliure. Això sí que interessa i qui més qui menys hi diu la seva. Com el regidor de cultura de l'Ajuntament barceloní, el senyor Joaquim de Nadal, el qual diu que "*la ciudad puede estar satisfecha si con ello evitamos, por ejemplo, que el Lliure tenga que irse a París a hacer teatro*" (*La Vanguardia*, 23 d'octubre).

D'on ha tret vostè, senyor Nadal, que el Lliure "*tenga que irse a París para hacer teatro?*" Si es refereix a en Lluís Pasqual, li diré, en primer lloc, que és un disbarat identificar el Lliure amb en Lluís Pasqual i, en segon lloc, que en Pasqual abans d'anar-se'n a París se'n va anar a Madrid a dirigir el Centro Dramático Nacional. I se n'hi va anar perquè va voler, no pas perquè no pogués continuar treballant al Lliure, com el seu company i escenògraf Fabià Puigserver. **Joan de Sagarra**